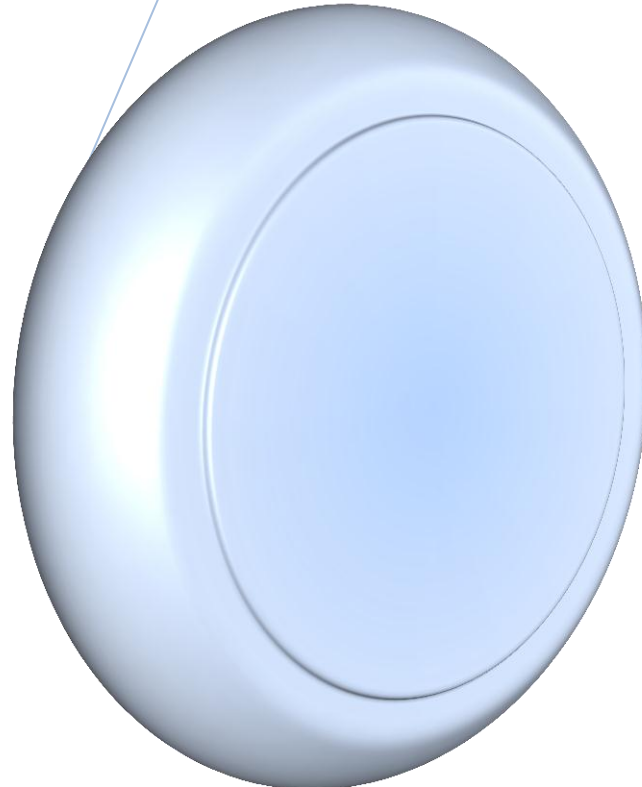

Bu çalışmada güncel Avrupa Birliği desteklerinin derlenmiş listesi bulunmaktadır. Derlenen bilgiler muhtelif adreslerden alıntıdır.

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı

KATILIM ÖNCESİ MALİ YARDIM ARACI (IPA)

- Fonlar her yıl ulusal programlar kapsamında yıllık bazda programlanmaktadır.
- 2007 itibariyle Türkiye için katılım öncesi Mali Araç, hem aday hem de potansiyel aday ülkeler için destek sağlayan Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) ile değiştirilmiştir.
- IPA 5 bölüm halinde yapılandırılmıştır ve Türkiye'ye Türk Mali Aracı kapsamında olduğu gibi katılım öncesi destek sağlamaya devam edecektir.
- Yenilik ise yapısal fonlarla aynı prensiplerle yönetilen çevre, ulaştırma, bölgesel rekabet, insan kaynakları kalkınması ve kırsal kalkınma konularında katılım öncesi mali desteğin getirilmiş olmasıdır. IPA kapsamında Türkiye IPA tarafından kısmen finanse edilen Topluluk Programlarından faydalanmaya devam edecektir.

Bileşenler

I. Bileşen - Geçiş Dönemi Desteği ve Kurumsal Kalkınma:

Bu bileşen kapsamındaki fonların, Kopenhag siyasi kriterlerinin ele alınması, müktesebatın aktarılması ve uygulanması ve AB-Türkiye sivil toplum diyalogunun desteklenmesi alanlarında dağıtılması planlanmaktadır. Bu çerçevede, kamu kurumlarının AB'ye giriş için gerekli politik, ekonomik ve müktesebatın üstlenilmesi ile ilgili olarak kapasitelerini geliştirmelerini, Topluluk Programlarına ve Topluluk Ajanslarına katılım hazırlıklarını, AB ve Türkiye'de sivil toplum arasındaki ilişkilerin geliştirilmesini destekler.

II. Bileşen – Bölgesel ve Sınır Ötesi İşbirliği:

Bu bileşen, Sınır alanlarında sürdürülebilir ekonomik ve sosyal kalkınmanın desteklenmesine; çevre, doğal ve kültürel miras, kamu sağlığı, organize suçla mücadele gibi ortak sorunları ele alan projeleri desteklemektedir.

III. Bileşen – Bölgesel Kalkınma:

Bu bileşen üç alt bileşenden oluşmaktadır; çevre, ulaştırma ve bölgesel rekabet. Çevre bileşeni ile AB çevre mevzuatının aktarılması, ulaştırma bileşeni ile ekonomik kalkınma için gerekli altyapının sağlanması, bölgesel rekabet bileşeni ile ise Türkiye'de bölgeler arası farklılıkların azaltılması ve rekabetin artırılması amacını taşımaktadır. Bu bileşenden KOBİ'ler de yararlanabilmektedir.

IV. Bileşen – İnsan Kaynaklarının Geliştirilmesi:

Bu bileşen Türkiye'de işsizlik oranının azaltılması, kadın istihdamının artırılması ve nitelikli işgücünün artırılması konularına odaklanmaktadır. Bu bileşen için ayrılan fonlar istihdam, eğitim ve öğretim ile sosyal katılım alanlarında dağıtılacaktır.

V. Bileşen – Kırsal Kalkınma:

Bu bileşen Türkiye'de tarımsal sektörün AB şartlarına uygun hale getirilmesi, AB müktesebatının gıda güvenliği, veterinerlik, çevre gibi ilgili standartların geliştirilmesi ve sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sağlanmasını hedeflemektedir.

Kimler Başvurabilir?

- Devlet kurumların yanı sıra ayrıca üniversitelere, medya örgütlerine, sivil toplum ve ticari çıkar gruplarına açık programlar da bulunmaktadır. İlgili duyulan mali destek türü için geçerli olan uygunluk kriterini öğrenmek için proje bilgisine bakılması önerilmektedir.
- Sadece yayınlanmış bir ihale/teklif çağrısına bağlı kalınarak yapılan AB mali desteği başvuruları değerlendirmeye alınır.

Teklif çağrıları;

Avrupa Komisyonu Türkiye Delegasyonu'nun web sitesinden (www.avrupa.info.tr) Avrupa Birliği resmi sitesinden (http://ec.europa.eu/grants/index_en.htm) Merkezi Finans ve İhale Birimi web sitesinden (<http://www.cfcu.gov.tr/index.php?lng=tr>) takip edilebilir.

Topluluk Programları

Proje sahiplerine sunulan bir fırsat da, ‘‘Topluluk Programları’’dır.

‘‘Topluluk Programları’’ üye devletler tarafından gerekli görülen konularda, işbirliğini teşvik etmek amacıyla düzenlenen programlardır. Her topluluk programı belirli bir süre için geçerlidir. Ülkemiz Topluluk Programlarının yanı sıra, Topluluk Ajansları’na da katılabilmektedir. Bu ajanslar, AB kurumlarından farklı olarak kendi tüzel kişilikleri olan kurumlardır. Avrupa Topluluk Ajansı olarak adlandırılan 18 kurum bulunmaktadır.

Topluluk Programları ve Ajanslarına katılabilmek için tüm katılımcı ülkelerin katılım başvurularını yapmaları, her program için ayrı Mutabakat Anlaşması imzalamaları ve yıllık aidat ödemeleri gerekmektedir. Aday ülkelerin yükümlü olduğu aidat katkısı ülkelerin nüfuslarına ve Gayri Safi Milli Hasıllarına göre belirlenmektedir. AB Komisyonu tarafından Türkiye’ye sağlanan yardımların bir bölümü bu aidatların ödemesinde kullanılmaktadır. Eylül 2002’de Türkiye’nin Topluluk Programlarına katılımının genel esaslarını belirleyen Çerçeve Anlaşma yürürlüğe girmiştir. Bu anlaşma ile o dönemde aday olan Doğu ve Merkez Avrupa ülkelerinin katılımına açık olan programlardan Türkiye’nin de yararlanabilmesi sağlanmıştır. Ayrıca Türkiye’nin Topluluk Programlarına katılım için gerekli katkıyı yapması durumunda üye ülkeler ile eşit şartlarda bu programlara da katılabileceğine karar verilmiştir. Her Topluluk Programı için Avrupa Komisyonu ile ayrı ayrı Mutabakat Zaptı imzalanmaktadır. Türkiye’nin katılabildiği Topluluk Programları şunlardır:

Eğitim ve Kültür Alanında

1 Ocak 2007 itibari ile Avrupa Eğitim ve Gençlik Programları, 2007-2013 dönemi için Hayatboyu Öğrenme (LLP – Lifelong Learning Programme) ve Gençlik (Youth in Action) Programı olarak düzenlenmiştir. Hayatboyu Öğrenme Programı altında Comenius, Erasmus, Leonardo ve Grundtvig programları yer almaktadır.

• Comenius Programı:

Program süresince, ortak eğitim faaliyetlerine en az üç milyon çocuğun katılımını temin etmek;

• Erasmus Programı:

Mevcut program ve öncekileri kapsamında, 2012 yılına kadar 3 milyon bireyin öğrenci değişiminden faydalanması hedefinin gerçekleştirilmesine katkı sağlamak;

• Leonardo da Vinci Programı:

Program sonunadek teşebbüslere yerleştirilen kişi sayısını yıllık 80,000’e yükseltmek;

• Grundtvig Programı için:

2013 yılı itibarıyla, bir yılda yetişkin eğitiminden faydalanan 7000 bireyin değişim programlarından faydalanmasını desteklemeyi hedefler.

Detaylı bilgi için: www.ua.gov.tr , http://ec.europa.eu/education/programmes/newprog/index_en.html

Gençlik Programı:

Sivil Toplum Kuruluşları, Kamu Kuruluşları ve gençlerden oluşan sıradan gruplar gençler için yurtiçi ve yurtdışında çeşitli proje ve etkinlikler hazırlayabilmektedir. Detaylı bilgi için:

www.ua.gov.tr

Jean Monnet Programı:

AB müktesebatı konusunda bilgi sahibi personel ihtiyacını karşılayarak, müktesebatın etkin bir biçimde uygulanabilmesi için gerekli idari kapasitenin oluşturulmasını amaçlayan programdır. Detaylı bilgi için: <http://www.jeanmonnet.org.tr/web/>

• Kültür Programı 2007–2013:

Bu Program, kültür alanında faaliyet gösteren ve özellikle kar amacı gütmeyen kurumlar, kültürel oyuncular ve kurumlar arasındaki kültürel işbirliğinin geliştirilmesi yoluyla Avrupalılara ait ortak kültür sahasını geliştirmek ve Avrupa vatandaşlığı olgusunu yaymayı

hedeflemektedir. Detaylı bilgi için: http://ec.europa.eu/culture/index_en.htm
<http://ccp.kulturturizm.gov.tr/>

Rekabet alanında

• **Rekabet Gücü ve Yenilik Programı (CIP):**

Rekabet Gücü ve Yenilik Programı'nın amacı; Avrupa Komisyonu'nun Lizbon Stratejisi doğrultusunda, ana hedef grubu olan küçük ve orta büyüklükteki işletmelerin (KOBİ) rekabetçiliğini teşvik etmektir. KOBİ'lerin rekabet güçlerinin artması için faydalı olacak en büyük etken yenilikçilik faaliyetlerinin teşvik edilmesi olacaktır. CIP yenilikçilik faaliyetlerini destekler, mali kaynaklara daha iyi ulaşım sağlar ve iş destekleme hizmetleri sunar (3,6 milyon avro). Detaylı bilgi için: http://ec.europa.eu/cip/index_en.htm
<https://www.sanayi.gov.tr/webedit/gozlem.aspx?sayfaNo=3783>

Programın bileşenlerinin temel hedefleri şunlardır:

1. Girişimcilik ve Yenilik Çerçeve Programı (EIP)

2.17 milyar avro bütçeye sahip bu alt bileşen Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. Daha detaylı bilgi için www.sanayi.gov.tr

2. Bilgi ve Yenilik Çerçeve Teknolojilerini Destekleme Programı

728 milyon avro bütçeye sahip bu alt bileşen Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı- Bilgi Toplumu Dairesi tarafından yürütülmektedir. Daha detaylı bilgi için www.dpt.gov.tr

3. Akıllı Enerji Avrupa Programı (IEE)

Intelligent Energy Europe Programme: 727 milyon avro bütçeye sahip bu alt bileşen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yürütülecektir. Tüm sektörlerde enerji verimliliğini arttırıcı önlemler alınmasını; yeni/ yenilenebilir ve etkin enerji kullanımının teşvik edilmesini amaçlamaktadır. Enerji verimliliğini ve enerji kaynaklarının akılcı kullanımını pekiştirmek; yeni ve yenilenebilir enerji kaynaklarını ve enerji kaynaklarının çeşitlendirilmesini teşvik etmek ve ulaştırma alanında enerji verimliliğini ve yeni enerji kaynaklarını geliştirmek de programın diğer amaçlarıdır. Daha detaylı bilgi için www.enerji.gov.tr

Araştırma Alanında

• AR-GE üzerine 7.Çerçeve Programı (2007-2013) AB Çerçeve Programları (ÇP), AB'nin neredeyse tüm disiplinlerini içine alan araştırma ve teknoloji geliştirme faaliyetlerini desteklediği temel mali araç niteliğini taşımaktadır. 53,2 milyar avro bütçeli 7. ÇP'nin ulusal koordinasyonu TÜBİTAK tarafından yapılmaktadır. Detaylı bilgi için: <http://www.tubitak.gov.tr/>, <http://www.fp7.org.tr/>, <http://cordis.europa.eu/fp7/>

7.ÇERÇEVE PROGRAMLARI'NIN KOBİLERE SUNDUĞU FIRSATLAR

- Yeni teknolojiler geliştirme
- Kilit oyuncularla ve müşterilerle Ar-Ge işbirliği
- Yeni pazarlara erişim
- Araştırmanın mali açıdan desteklenmesi
- Rekabetin dışında kalmamak

İşbirliği Özel Programı (32,3 milyar avro)

- Bu program özellikle yüksek Ar-Ge potansiyeline sahip, kendi Ar-Ge'sini kendi yapan KOBİ'ler için çok büyük fırsatlar sunmaktadır. Bu özel programda, 10 tematik alan altında konu güdümlü olarak gerçekleştirilen, ana hatları AB Komisyonu tarafından belirlenmiş olan araştırma projeleri desteklenmektedir.
- Komisyon bu başlık altında dağıtılacak hibelerin belli bir bölümünün, projelerde ortak olunması yolu ile KOBİ'lere ayrılması öngörülmektedir. Bu oluşturulacak konsorsiyumlar

içerisinde KOBİ oranı ve aldıkları hibe miktarları yüksek olan ortaklıkların daha olumlu değerlendirilmesine yol açacaktır. Bu sebeple ortaklıklar kurulurken KOBİ'lerin konsorsiyumlara katılımına daha sıcak bakılmaktadır.

Kişiyi Destekleme Özel Programı (4,7 milyar avro)

- Bütçesi 4,7 milyar avro olan bu başlık altında araştırmacıların mesleki gelişimi ve hareket imkanlarının artırılması amacını taşıyan çağrılar açılmaktadır.
- Kişiyi destekleme özel programı altında “Üniversite- Sanayi Ortaklığı” çağrıları KOBİ'leri özellikle ilgilendirmektedir. Bu başlık altında KOBİ'ler deneyimli araştırmacıları kısa ve orta vadede istihdam etme imkanı bulabileceklerdir. KOBİ'ler Ar-Ge için gerekli olan kalifiye araştırmacıları bu vesile ile temin edebilirler.

Kapasiteler Özel Programı (4,2 milyar avro)

- 4.2 milyar avro bütçeye sahip “Kapasiteler özel programı” Ar-Ge için gerekli olan altyapıları desteklemek amacını taşımaktadır.
- Bu başlık 7 alt başlıktan oluşmaktadır. Bunlar arasında “KOBİ'ler yararına araştırma” ismini taşıyan bu başlık 1.336 milyar avro bütçeye sahiptir.

TURSEFF KREDİSİ (Türkiye Sürdürülebilir Enerji Finansman Kredisi)

- TURSEFF, enerji verimlilik ya da yenilenebilir enerji projelerine yatırım yapmak isteyen endüstriyel firmalar, ticari girişimciler ve özel konut sahiplerine yönelik kredi fırsatıdır.
- Kredi, EBRD (Avrupa ve İmar Kalkınma Bankası) tarafından geliştirilmiş olup krediler ortak bankalar yoluyla dağıtılır (AB Komisyonu yetkili organı).
- Başvuru sahibinin özelliğine göre, kredi alan taraflar TURSEFF altında kapsamlı enerji verimlilik özelliklerini içeren projelerin uygulanmasında 5 milyon ABD dolarına kadar finansman için uygun görülebilirler.
- Diğer proje parçaları müşterinin kendisi tarafından ya da TURSEFF ortak bankalarından biri tarafından finanse edilebilir. Borç alan tarafların, mali olarak uygun olması, ortak bankanın kredi kriterlerine uyması ve ortak bankanın kredi değerlendirme usullerine uygun olarak onay alması gerekir.
- TURSEFF altında finanse edilen projeler belirli performans kriterlerini karşılamalıdır. Endüstriyel ve ticari işlemlerde enerji verimliliği özelliklerine ilişkin projeler, %20'den fazla enerji tasarrufu sağlamalıdır. İnşaat sektöründe enerji verimliliğine ilişkin projeler %30'dan fazla tasarruf sağlamalıdır.

TURSEFF YATIRIM KATEGORİLERİ

Konut Sektöründe Enerji Verimliliği Yatırımları

- Küçük Ölçekli Ticari Enerji Verimliliği Yatırımları
- Küçük Ölçekli Yenilenebilir Enerji Yatırımları
- Ticari ve Endüstriyel Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Yatırımları
- İnşaat Sektöründe Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Yatırımları
- Uygun Enerji Verimliliği ve Yenilenebilir Enerji Teknoloji, Ekipman ve Materyal Üretici, Tedarikçi ve Tesisatçılar için Yatırım Kredileri

KATEGORİLER İÇİN MAKSİMUM KREDİ MİKTARI

Ticari enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji projeleri için 5 milyon ABD doları Küçük ölçekli projeler için 300,000 ABD doları Konut sektöründeki projeler için 75,000 ABD doları Enerji verimliliği tedarikçileri için 1 milyon ABD doları

- Bu miktarların üstündeki projeler için EBRD'nin (Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası) onayı gerekmektedir.
- Krediler bir projenin %100 yatırım maliyetinin finansmanı için kullanılabilir.

PROGRESS PROGRAMI

AB'nin sosyal politika ve istihdam alanındaki mevzuatına ilişkin uygulamaların projeler vasıtası ile desteklenmesini ve böylece üye ve aday ülkelerde bu alandaki uygulamaların geliştirilmesini sağlamak amacıyla, 2007 - 2013 dönemi arasında uygulanacak tek bir yapı olarak oluşturulmuştur. Program kapsamında bu alanlardaki proje teklifleri mali açıdan desteklenecektir.

Kimler Başvurabilir:

Bir önceki Birlik Programları'nda olduğu gibi, PROGRESS Programı çerçevesinde açılan proje tekliflerine uygun olarak, ilgili alanlarda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB), ilgili ve bağlı kuruluşları da başvuruda bulunabileceği gibi kamu istihdam servisleri, yerel ve bölgesel idareler, sosyal taraflar, sivil toplum kuruluşları, ulusal istatistik ofisleri, medya paydaşları gibi kurum ve kuruluşlar da anılan Programdan faydalanabileceklerdir.

Destek Miktarı:

Program 5 bölümden oluşmaktadır: istihdam, sosyal koruma ve içerme, çalışma şartları, ayrımcılıkla mücadele ve çeşitlilik, toplumsal cinsiyet eşitliği. Bütçesi 743,25 milyon avrodur. Daha detaylı bilgi için: <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=327>